

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-102

8.2.2023

Eika Forsikring AS

Næringsliv

Skade som følge av manglende overvåkningsenhet i fryser – fal. §§ 1B-1, 1C-3, 4-8, 4-14 og 21-2.

Sikrede, som driver kafévirksomhet, søkte erstatning under næringsforsikringen etter at en fryser inneholdende kongekrabber hadde gått i stykker. Sikrede engasjerte en automasjonsingeniør som konkluderte med at noen ved et uhell hadde slått av hovedsikringen. Selskapet besluttet å avkorte erstatningen med 50 % grunnet brudd på sikkerhetsforskriften, som blant annet krever at det er installert en overvåkningsenhet i fryseren. Selskapet var av den oppfatning at sikrede var mer enn lite å legge til last for bruddet. Sikrede bestred at selskapet hadde anledning til å avkorte erstatningen, da det ikke hadde opplyst om sikkerhetsforskriften ved avtaleinngåelsen. Det kunne også stilles spørsmål ved om selskapet hadde varslet avkortningen korrekt i henhold til fal. § 4-14, da beslutningen om avkortning og opplysningene om klagemuligheter ble sendt i ulike brev.

Nemnda kom til at selskapet kunne avkorte erstatningen som følge av brudd på sikkerhetsforskriften, men at avkortningen skulle reduseres til 30 %. Nemnda kom videre til at selskapet hadde overholdt kravene i fal. § 4-14, samt at manglende informasjon på tegningstidspunktet ikke hadde hatt noen innvirkning på avtalen.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 19 780

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under næringsforsikringen for skader på kongekrabber og spørsmålet om selskapet kan avkorte erstatningen med 50 % på grunn av brudd på sikkerhetsforskrifter, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 4-8.

Sikredes næringsforsikring har blant annet følgende sikkerhetsforskrift:

5.2.9 Krav til frysedisk/-skap og fryse-/kjølerom

... Overvåkningsenheten skal ved feil, strømbryt og temperatur-endring i kjøle-fryseenheten gi en lokal akustisk alarm, samt automatisk overføre alarmen til ansvarshavende eller annet aksjonsapparat med døgnbemannet godkjent vaktteneste. Overvåkningsenheten skal ha dobbel kraftforsyning, hvor den ene kan være nødstrøm med batterikapasitet for 24 timers drift inkl. alarm i én time. ...

Sikrede, som driver kafévirksomhet, søkte erstatning under næringsforsikringen etter at en fryser inneholdende kongekrabber hadde gått i stykker. Huseier var formelt eier av fryseboksen.

Sikrede engasjerte automasjonsingeniør X til å besiktige skaden. X konkluderte med at noen ved et uhell hadde slått av hovedsikringen, og at denne ikke ble slått på før flere dager senere:

Utførte feilsøking på fryser etter at eier opplevde problem med at fryseren ikke fungerte der mistanke kunne være jordfeil.

Utførte spenningsmåling på kursen fryseren er tilkoblet der ingen indikasjon på feil var å se.

Utførte en funksjonstest der fryseren gikk i 10 min så slo den seg av. Dette påvirket ikke spenningskursen i og med at vernet ikke koblet ut. Resatte spenning på fryseren og den gikk uavbrutt i 30 min +.

Konkluderer med at fryseren er ødelagt og bør byttes.

Selskapet varslet 7.10.22 at det ville avkorte erstatningen med 50 % grunnet brudd på sikkerhetsforskriftene. Etter mottak av egenerklæring sendte selskapet et nytt brev 7.10.22 hvor det avkortet erstatningen med kr 19 780 (50 %).

Sikrede avviser at selskapet kan avkorte erstatningen med 50 %. Selskapet opplyste ikke om sikkerhetsforskriftene og annen viktig informasjon ved avtaleinngåelsen, og avtalen burde termineres.

Selskapet anfører at det kan avkorte erstatningen med 50 % grunnet brudd på sikkerhetsforskriftene, jf. fal. § 4-8.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan avkorte med 50 % for brudd på sikkerhetsforskrift, herunder om reklamasjonsplikten i fal. § 4-14 er tilfredsstilt og om selskapet har brutt sin informasjonsplikt.

Nemnda tar først stilling til om selskapet har reklamert i samsvar med fal. § 4-14.

Selskapet plikter etter fal. § 4-14 å gi sikrede "skriftlig" beskjed om sitt "standpunkt". Selskapet plikter også å opplyse om adgangen til å benytte utenrettslige tvisteløsningsorganer. Hvis selskapet forsømmer å gi slik beskjed, mister det retten til å påberope seg forholdet.

Nemndspraksis har under henvisning til Ot.prp. nr. 49 s. 71–72 lagt til grunn at avslaget må begrunnes på en slik måte at sikrede får tilstrekkelig informasjon til at han forstår hvilke innsigelser selskapet vil påberope seg, og dermed også hva hans klage til nemndene kan angå, jf. f.eks. FinKN 2018-136 med referanser.

Selskapet sendte 7.10.22 e-post til sikrede hvor det viser til vilkårenes pkt. 5.2.9 og fal. § 4-8 og anfører at sikrede er mer enn lite å legge til last for bruddet. I utgangspunktet burde selskapet også opplyst om hvilken del av forskriften som var brutt. Sikrede er imidlertid profesjonell og må forventes å kjenne både forskriftene og at overvåkningsenhet ikke var installert. Informasjonen om grunnlaget for selskapets standpunkt må derfor regnes som tilstrekkelig.

Selskapet opplyste ikke om klageadgangen i denne e-posten, men informerte om dette i et brev sendt samme dag. I dette brevet skriver selskapet at "*Som vi informert om i vår mail tidligere i dag, så vil vi avkorte erstatningen med 50 %*". Brevet inneholder ingen henvisninger til sikkerhetsforskriftene eller til fal. § 4-8 og tilfredsstiller derfor ikke kravet til begrunnelse slik dette er utformet i praksis, jf. ovenfor. Selv om selskapet her burde sendt all informasjon samlet i brevet, må e-posten sammen med brevet regnes som tilstrekkelig i forhold til § 4-14, jf. FinKN 2019-557.

Spørsmålet blir så om det foreligger brudd på sikkerhetsforskrifter, jf. fal. § 4-8.

Sikredes forsikring inneholder følgende sikkerhetsforskrift:

... Overvåkningsenheten skal ved feil, strømbrydd og temperatur-endring i kjøle-fryseenheten gi en lokal akustisk alarm, samt automatisk overføre alarmen til ansvarshavende eller annet aksjonsapparat med døgnbemannet godkjent vaktjeneste. Overvåkningsenheten skal ha dobbel kraftforsyning, hvor den ene kan være nødstrøm med batterikapasitet for 24 timers drift inkl. alarm i én time. ...

Nemnda forstår saken slik at partene er enig i at det ikke var installert en slik overvåkningsenhet som sikkerhetsforskriften krever. Sikkerhetsforskriften er derfor objektivt sett brutt, jf. fal. § 4-8.

Strømbryddet skyldtes at hovedsikringen ble slått av ved et uhell. Dersom det hadde vært installert en overvåkningsenhet og nødstrøm, må det legges til grunn at sikrede ville blitt varslet om strømbryddet og kunne ha unngått skaden. Dette tilsier at det var årsakssammenheng mellom

bruddet på sikkerhetsforskriften og skaden, jf. fal. § 4-8 annet punktum. Etter denne bestemmelsen er det for øvrig sikrede som har bevisbyrden for manglende årsakssammenheng, jf. også eksempelvis FinKN 2019-480.

Spørsmålet er da om sikrede er mer enn lite å laste for bruddet, jf. fal. § 4-8 annet punktum. Fryseren tilhører huseieren, og det er uklart om det var mulig for sikrede å etterinstallere en overvåkningsenhet. Det avgjørende må likevel være at sikrede hadde plikt til å oppfylle forskriften, og måtte om det ikke var mulig å etterinstallere en enhet skaffe seg ny fryser eller ta saken opp med selskapet. Sikrede er næringsdrivende innen matservering. Det stilles strenge krav til oppbevaring av matvarer i en slik virksomhet, herunder at matvarene oppbevares i rett temperatur. Et varslingsystem som gir beskjed om avvik i temperaturen er derfor viktig for å unngå skader på varepartiet, og for å unngå helseskadelige effekter. Sikrede har ikke opplyst om det er gjort forsøk på å installere en overvåkningsenhet, eller om det i det hele tatt er gjort noen undersøkelser om fryseren tilfredsstilte selskapets krav. Sikrede var derfor mer enn lite å legge til last for bruddet.

Avkortning kan da finne sted under hensyn til arten av den aktuelle sikkerhetsforskriften, skyldgraden, skadeforløpet og forholdene for øvrig, jf. fal. § 4-8 tredje punktum. Selv om sikrede var mer enn lite å laste, dreide det seg om en nystartet bedrift og fryseren tilhørte ikke sikrede. Det er derfor enkelte unnskyldende momenter. Saken har likhetstrekk med AKN 1801 og AKN 2301, se også FinKN 2019-480, som alle gjaldt brudd på sikkerhetsforskrifter om overspenningsvern og resulterte i avkortning på 30 %. Nemnda mener derfor avkortningen bør reduseres til 30 %.

Spørsmålet blir så om selskapet har oppfylt sin informasjonsplikt ved avtaleinngåelsen.

Nemnda forstår sikrede slik at han mener selskapet skulle ha informert om den aktuelle sikkerhetsforskriften ved avtaleinngåelsen.

Selskapet har forklart at det utstedte forsikringstilbud 28.6.22. Selskapet har fremlagt dokumentet "Forsikringsforslag" som ble sendt til sikrede. Sikkerhetsforskriftene er ikke gjengitt i dokumentet, som heller ikke henviser til dem.

Tilbudet ble akseptert 16.7.22. Selskapet har ikke dokumentert at det har gitt sikrede ytterligere informasjon mellom tidspunktet for utsendelse av tilbudet og aksepten.

Selskapet skal ifølge fal. § 1C-3 gi forsikringstaker et standardisert informasjonsdokument som bl.a. skal informere om "plikter mens avtalen løper", jf. bokstav f. Selskapet har ikke fremlagt noe slikt dokument. I utgangspunktet er dette et pliktbrudd som evt. kan føre til ansvar etter fal. § 21-2. Det følger imidlertid av § 21-2 annet ledd første punktum at mislighold av foretakets informasjonsplikt bare fører til ansvar dersom det må antas at misligholdet har hatt innvirkning på avtalen. Det er ikke fremlagt informasjon som tilsier at forsikringstaker kunne fått en avtale uten de aktuelle sikkerhetsforskriftene verken i dette eller annet selskap om han var informert om dem. Manglende informasjon har i så fall ikke hatt noen innvirkning på avtalen.

Lovens system er for øvrig at sikkerhetsforskriftene skal fremgå av forsikringsbeviset, jf. fal. § 3-1 første ledd bokstav c. Selskapet har forklart at det ba forsikringstaker sjekke beviset, hvor sikkerhetsforskriftene er gjengitt i sin helhet. Forsikringstaker har ifølge nemndspraksis en plikt til å sjekke forsikringsbeviset og må bære risikoen ved ikke å gjøre det.

Selskapet plikter videre etter fal. § 1B-1 første ledd blant annet å "identifisere" kundens "krav og behov" på grunnlag av de opplysningene som blir gitt av kunden. Tegningssituasjonen er i liten grad belyst, utover en etterfølgende uttalelse fra kunderådgiveren. Det er derfor uklart hvilke

opplysninger sikrede gav i forbindelse med avtaleinngåelsen. Nemnda forstår imidlertid denne informasjonsplikten slik at den dreier seg om å identifisere en forsikring som er tilpasset kundens krav og behov. Sikrede har fått en forsikring som dekket det inntrufne forsikringstilfellet. Det synes derfor ikke å være holdepunkter for at selve dekningen var feil.

Sikrede viser til at selger ikke krysset av på punktet om hvitvasking og heller ikke ga beskjed om at personalia for daglig leder og arbeidstakere i reduserte stillinger skulle legges inn. Nemnda kan ikke se at manglende informasjon om disse punktene har noen betydning i forhold til informasjon om sikkerhetsforskrifter som det er tale om her.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Johannes Straume (næringsrepresentant).